

INTERVJU
BREZ FOTOGRAFIJE

„Prihajajo boljši časi...“

Pod severozahodnim robom Rašice leži majhna, prijazna vasica Vojsko, kjer živi in kmetuje Ludvik Kosec. Njegove hiše ni treba dolgo iskati, saj je že od daleč vidno veliko, belo poslopje.

Pogovor z njim je prijeten, saj govori hitro, a preudarno in premišljeno. Sedela sva v prostorni kmečki kuhinji, v kateri je opaziti trud gospodinje, da bi bila čimbolj moderna in funkcionalna. Taka kot je njihova kmetija...

• »Imam 10 ha zemlje, ki mora preživljati štiričlansko družino. 10 ha zemlje je dovolj za živinorejo, za poljedelstvo je to očitno premalo. Zato sem se odločil za živinorejo in se specializiral za pridelavo mleka. 18 krav mi je lansko leto dalo 46.000 litrov mleka, kar je povsem dovolj za preživljanje moje družine.«

• Pripoveduje mi o slabem položaju kmeta takoj po vojni.

• »Toda vseeno sem se odločil postati kmet, ker sem bil že preveč v letih, da bi se oprijel kakšnega drugega dela. Če pa bi bil leta 1946, ko sem začel s kmetijo, star 20 let, prav gotovo ne bi postal kmet. Precej pomena pri moji odločitvi pa je imelo tudi veselje do zemlje in danes mi ni žal, da sem ostal na kmetiji. Časi se spreminjajo in tudi za kmeta so nastopili ugodnejši pogoji. Kmetijo sem moderniziral s pomočjo zadruga, ki mi je odobrila kredit, saj drugače s 64. leti, kolikor jih imam, ne bi mogel streči 30. glavam živine, ki so privezane v hlevu.«

• Opazujem ga. Moža z nekaj sivimi lasmi na zagoreli glavi. Med govorjenjem se mu včasih v kotičkih ustnic zariše droben nasmeh. Mlad ovčjak naju vseskozi pozorno motri z ležišča v kotu kuhinje. Ob pripovedovanju o sodelovanju s KZ Medvode ne more skriti svojega zadovoljstva.

• »Sem njihov kooperant, s sodelovanjem pa sem popolnoma zadovoljen. Odkupijo moje pridelke, preskrbijo mi umetna gnojila in krmila, dali so mi kredit za obnovo hleva in nabavo mehanizacije z odplačilom na 8 in na 4 leta. Dovolj dolg rok odplačila, saj mora modernizirana kmetija dati dovolj dohodka, tudi za odplačilo kreditov.«

• Ludvik Kosec je dober govornik. Pozna se mu, da je sodeloval v različnih organizacijah, predvsem v SZDL, v krajevnem in občinskem odboru.

• »Takrat nas je bilo na kmetiji več, imel sem več časa, ki ga danes nimam več, pa tudi preveč v letih sem že. Danes sem samo še član odbora za pospeševanje kmetijstva pri občini Šiška.

• Družba je kmeta sprejela kot enakovrednega, kot pomembnega člana. Če bi se tako gledalo pred 15. leti, bi bilo danes na kmetijah več mladih gospodarjev. Sin študira veterino, je v 4. letniku in bo ostal na kmetiji, seveda če bodo pogoji vsaj taki kot so sedaj.«

• Predstaviti Ludvika Kosca kot človeka je težko, kajti preveč je navezan na kmetijo, na zemljo. O osebnih stvareh le nerad pripoveduje. Njemu je zemlja vse, za druge, bolj osebne stvari mu zmanjkuje časa.

• V svojih stališčih je trden, od njih ne odstopa tudi po daljšem prepričevanju. Tako ga nisem mogel prepričati, da bi ga predstavil tudi s fotografijo. »Moja slika se v časopisu ne bo pojavila!« mi je hitro in odločno odgovoril. Nobeno prepričevanje ni pomagalo.

• Tak je Ludvik Kosec, kmet. Trd kot zemlja, ki jo obdeluje, a vseeno prijeten, simpatičen in prijazen.

Franc Kmetič

NOVO V SLOVINU Z zmernim pitjem proti alkoholizmu

Pod tem geslom smo bili pred kratkim priča najbolj obiskanemu sejmu, kar jih prireja Gospodarsko razstavišče — VINO '74. Na sejmu je bilo posebej uspešno zastopano »najbolj jugoslovansko« podjetje SLOVIN, ki s svojimi 17 TOZD in 4.663 zaposlenimi praktično deluje na celotnem območju Jugoslavije, ima pa sedež v Šiški. Pri nas je največji pridelovalec vina, saj fizični obseg proizvodnje zanaša 18.113 vagonov. Od tega odpade na brezalkoholno dejavnost 6.016 vagonov in alkoholno dejavnost 4.605 vagonov. Slovin je tudi naš največji izvoznik vseh jugoslovanskih vin s 65% ali 2.020 vagoni. Vključno s svojo kmetijsko proizvodnjo, ki znaša 5.472 vagonov, znaša celotni dohodek Slovinu 1,35 milijard dinarjev.

Na nedavni tiskovni konferenci tega podjetja, ki bo postala stalna oblika sodelovanja z novinarji, smo izvedeli, kakšne težave ima naše vinogradništvo — predvsem zaradi splošne gospodarske krize v svetu, občutne podražitve zaščitnih sredstev in pa same nuj-

ne obnove vinogradov, ki sicer v Sloveniji doživlja renesanso. Vse to je vzrok, da smo bili še pred leti na 5.—6. mestu na svetu kot proizvajalci, danes pa smo na 11. mestu. Zaradi stagnacije v svetu, ki terja globoko znižanje cen tudi naših jugoslovanskih vin, je situacija zelo težka. Če se hočemo na primer obdržati na angleškem tržišču, bi morali znižati ceno naših vin kar za 40%. V Zahodni Nemčiji je situacija še slabša. Zahtevajo liter rizlinga samo za 3 din, medtem ko je proizvodna cena pri nas 10 din. Pri nas so cene vina zamrznjene, vinogradniki pa več ali manj svobodno določajo ceno grozdja, kar gre na škodo rentabilnosti vinarskih podjetij, pa tudi Slovinu.

Zahvaljujoč dobri gospodarski politiki in čutu za potrošnika Slovin vedno najde razen vina še kakšen drug proizvod, ki je dobrodošel na našem tržišču. Tako so pred leti izredno povečali in še vedno povečujejo brezalkoholno dejavnost. Spomnimo se Jupija, Coca-Cole ali Schweppsa, ki se je posebno dobro obnesel v družinskih steklenicah. Pred dvema leti je Slovin postal ekskluzivni uvoznik svetovno znane poljske vodke Wyborowe, ki je prodajo letno dva milijona steklenic, letošnja novost pa je licenčna izdelava vermouthov MARTINI. Ta v svetu že skoraj 150 let predstavlja sinonim za kvaliteto, pa tudi pri nas je analiza tržišča pokazala, da je Martini (aromatizirano vino), ker postajamo turistična velesila, najbolj iskan. Vsekakor ta nova pogodba za Slovin predstavlja tudi nov poslovni uspeh, predvsem zaradi tega, ker se ta proizvod svetovnega slovesa proizvaja izključno na osnovi jugoslovanskih vin. Z novo polnilnico kapacitete 8 tisoč steklenic na uro in dobro letošnjo letino grozdja, ki bo v Sloveniji po predvidevanjih znašala 7 tisoč vagonov grozdja in na okrog 110 tisoč vagonov na celotnem območju Jugoslavije upamo, da bodo pri Slovinu našli pot iz te trenutne gospodarske krize.

Mario L. Vilhar

Kako je z Vodnikovo sobo?

Jeseni leta 1973. se je porodila misel, naj bi uredili rojstno hišo prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika v Šiški v literarno-zgodovinski muzej. Pobudo za to je dalo turistično društvo Ljubljana-Šiška. Izvoljen je bil pripravljalni odbor za ureditev rojstne hiše, kmalu je bil tudi sestavljen iniciativni odbor, v katerem so predstavniki slaviščiškega društva, društva pisateljev, TD Šiška, republiške in občinske kulturne skupnosti, predstavnikov občine Šiška, DPM Šiška, regionalnega urbanističnega zavoda za spomeniško varstvo ter predstavnika KS Zgornje Šiške. Ob sklicu treh sej o tej zadevi ni bilo sklepčnosti. Ker je bilo to v marcu in aprilu, ko so bile velike priprave za volitve, smo stvar odložili.

Mineva že četrti mesec, čas dopustov je tudi pri kraju, a doslej se zadeva ni premaknila z mrtve točke. Člani odbora TD Šiška pa želijo, da bi se ta pomembna akcija vendarle že začela. Naj navedem, da so v iniciativnem odboru mnogi kulturni delavci-slavisti. Večkrat srečam te ljudi, ki me sprašujejo, kako daleč je že naša akcija, a ne vem ničesar povedati. Akcija za ureditev spomeniške hiše je bila napovedana v aprilu in maju v Ljubljanskem dnevniku, pa v Delu in tudi že v Večeru. Naša slovenska javnost pričakuje, da se to uredi, da ne bo šlo tudi to v pozabo, kakor mnoge stvari v našem kulturnem življenju.

Stanko Skočir